

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: I Ørknen

Citation: Drachmann, Holger: "I Ørknen", i Drachmann, Holger: *Samlede poetiske Skrifter*, 1906-1909, s. 500. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann08tom-shoot-workid57740/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede poetiske Skrifter

Stand! jeg byder, hvad jeg ejer,
 For det fulde Tone-Væld!
 Jeg vil sætte mig for Livet
 — Ja for Evighed — i Gæld!

Jeg vil sælge mig som Slave,
 Jeg vil raale Slag og Hug:
 O naar blot min Sjæl forsædes
 Ved den Blomsteraandes Dug!

Jeg vil slide paa Galejer,
 Ro i Paschas egen Baad:
 O naar blot i Nat jeg læskes
 Af den bløde Fløjtes Graad!

Denne Nat, blot den alene,
 Vil jeg vie Mindets Lyst:
 Jeg vil drømme om Suleima
 Gennem hendes egen Røst!

Standser Lyden, endes Natten,
 Bryder Morgen-Dagen frem,
 Vil jeg søge mig i Ørknens
 Sand et Eneboer-Hjem!

I Ørknen.

Jeg saa' i et Udsalg forleden.

Jeg saa' i et Udsalg forleden
 Et rørende gammelt Billed:
 Døden og Kærligheden
 Tilsammen det forestilled.

Kærligheden som kradsed
 Et Navn paa et Drikkehorn!
 Døden — med Timeglasset —
 som saa' paa de rindende Korn!

Ak, mangan Gang naar hun rakte
 Mig Bægerets bredfyldte Horn,
 Af Timeglasset det smagte
 Og af de rindende Korn.

Jeg saa' her i Ørknens forleden
Et Luftspejl, et Skyernes Billed:
Døden og Kærligheden
Tilsammen det forestilled!

O Dug, som laa paa hendes Øjenbryn.
O Dug, som laa paa hendes Øjenbryn,
Hint Gry, da Elskovs første Nat var svunden,
Og som jeg tørstende paa Morgenstunden
Drak i et Kys! Hun rødmed ved det Syn.

Mat søgte hendes hvide Haand at fjerne
De fine Perler fra mit stride Skæg,
Men slapt sank Armen mod den nære Væg.

Forræderiske Perler! Atter nærmed
Jeg mig de Bryn, som, imod Daggry vendte,
Sødt råbed Nattens hellige Legende.

Da aabned halvt i Søvn hun sin Mund,
Og løftende mod mig den skønne Hage
Tog i et Ildkys hun mit Rov tilbage —
Og jeg var mærket Mand fra samme Stund.

Er ikke Morgnens Dug et dejligt Syn?
Ak jo — men af Erindring overvunden
Fortrækker til et Smertensskrig sig Munden:
Jeg ser de Perler paa Sulemas Bryn!

Ofte Du sang for de andre.
Ofte Du sang for de andre,
Og muntert Du kvad:
Aldrig før mig har Du nynnet,
Hvor tidt jeg end bad!

Stundom jeg sang for de andre,
Skønt ingen mig bad —
Tidt sad mig Graaden i Halsen,
Naar muntert jeg kvad!

Kom, skænk mig Vin i mit Bæger!
 Hvor slap jeg min Traad? ...
 Altid jeg hører Dig nynne;
 Det frister til Graad!

Den Dag, jeg første Gang Dig saa.

Den Dag, jeg første Gang Dig saa',
 Da saa' jeg kun, at Du var fager:
 Blødt dine Vipper paa Kinden laa,
 Som Kornets de smidige, lette Straa
 Hen over en sommerfrisk Ager.

Den Stund, jeg første Gang Dig saa',
 Hvert Træk blev i mit Hjerte tegnet:
 Blankt var dit Øje, det dybe, graa,
 Det svulmed af Længsel som Skovens Aa
 Ved Vaar, naar det nylig har regnet.

Men fra den Stund, hvor først jeg laa
 I dine Armes hvide Vugge:
 O mine Drømme! saa tænkte jeg paa
 Den Verden af Godhed i Dig jeg saa' —
 Og glemte, Du kaldtes den smukke!

Hen over mig to Øjne graa
 Jeg ser igennem gyldne Drømme:
 Skygget bag Vippernes bløde Straa
 Af Hjertensgodhed svulmer en Aa
 Med dybe, medlidende Strømme.

Begrav mig i min Drøm, Du Smaa!
 Til dine Kinders Vaar er blegnet:
 Jeg lærte at elske det knækkede Straa,
 Jeg kysser i Ørkenen de Blomster smaa,
 Som af Graaden blev gennemregnet.

Frygteligt, naar vi vil tænke.

Frygteligt, naar vi vil tænke
 Os Begyndelsen og Enden!
 Denne Vriden sig og Venden,
 For at faa — hvad Facit ud?

Allah, Allah, Du er Gud!
Er og var og vil saa blive,
Hvad vi end vil tænke, skrive,
Digte, tragte, regne ud!

Du har skabt den første Spire
Til Begyndelsen og Enden,
Skabt vor Tvivlen og Erkenden —
Skabt din egen Verden, Gud!

Men *min* Verden paa dit Bud
Skabtes, da Du *hende* skabte!
Denne Verden, ak, den tabte
Jeg ... og dog er der en Gud!

Kom med, kom med ind i Salen.

„Kom med, kom med ind i Salen,
Enhver med sin Glut i Arm!
For en vil jeg tømme Pokalen,
Med en vil jeg danse mig varm! —

Saa kommer Natten derude,
Den klare tindrende Frost!
Hunden holdt op at tude —
Frøs den ihjel paa sin Post?

Lad fryse, lad dø, lad svinde
Alt, hvad jeg før havde kær:
Jeg gaar med min ømme Veninde
I Stjernernes tindrende Skær!

Tusinde spørgende Blikke
Følger det ilende Par.
Stjernerne troede jeg ikke
Saa videbegærlige var.

Kom ned, kom ned fra jert Søde
I Sfarernes kolige Hus,
Og varm jeres Glans ved vor Glæde,
Og glem jeres Ro i vor Rus!“ —

Saadan jeg til Strengene digted
I Stambuls den glade By —
Glæden og Strengen har svigtet,
Dog klinger det stedse paany.

Umuligheden af at leve.

Umuligheden af at leve,
Den syntes mig fast soleklar,
Da endnu Mærket af min Ungdoms
Forvildelser jeg paa mig bar.

Jeg spiste — men blev aldrig mættet,
Jeg drak — men følte stedse Tørst,
Jeg sov — men tænkte selv i Drømme
Kun paa mit eget, sidst og først!

Nu kan jeg hungre — blir dog mættet,
Den Vin, Du skænked, var saa klar,
Saa ren, at den udsletted Mærket,
Som jeg af Ungdoms Daarskab bar.

End længes jeg — og end jeg lever;
I Selvforglemmelsen jeg bor:
Umuligheden af at elske,
Kun det er Ondet paa vor Jord!

Der er de store Vunder.

Der er de store Vunder,
Hvoraf man sig forbløder —
Der er de daglige Sorger,
For dem man ligger under.

Der er de Øjeblikke,
Som Sorg og Død opvejer:
Rønnebær hængt i Donen —
Andet er det nok ikke!

Men Fuglen, som det søde Bær har smagt
 Og suget denne Saft, som vederkvæger
 Idet den dræber — ak, med Slyngen lagt
 Om Hovedet, dens Hjerter sig bevæger
 I Fryd og Længsel! O hvor stor en Magt,
 Som trodser Snedigheden hos en Jæger!

Jeg véd saa grumme mange Ting.

Jeg véd saa grumme mange Ting,
 Jeg véd iblandt en liden Sang;
 Og naar jeg mindst vil høre den,
 Den kommer til mig mangan Gang.

Jeg véd, vor Pascha kalder Dig
 Sin Øjeste, sin liden Hund —
 Jeg véd, Du kun tilhører mig
 Et Øjeblik, en liden Stund.

Jeg véd, at vi maa dele alt,
 Hver Fryd, med andre her paa Jord —
 Jeg véd dog, i min Lod der faidt
 En Fryd, saa grænseløs, saa stor!

Jeg deler med min Hest, min Hund,
 Min Fugl den Fryd, Du skænker mig:
 For mine Dyr er Fest den Stund,
 Jeg hos vor Pascha tænker Dig!

Og farer hastigt jeg med Haand
 Til Hjertet ... o saa ser jeg blot
 Paa Hunden i sin Lænkes Baand:
 Den mener mig det ømt og godt!

Og vidste jeg ej, at Du græmmed Dig.

Og vidste jeg ej, at Du græmmed Dig
 I dit baldyrede Baand:
 Forlængst var jeg løbet til Staden
 Med Kniv i Haand!

Nu hugger jeg Ved, nu fælder jeg Vildt,
 Og har jeg en Vagtel skudt,
 Saa græmmer jeg mig over Drabet
 I samme Minut.

Jeg trykker til Læben dens blodige Fjer,
 Jeg klapper den med min Haand:
 Forlad mig min Skyld, Du Vagtel
 I Gyldenstyks Baand!

For Dig, Du Fange, som græmmer Dig
 I dine baldyrede Baand,
 Jeg véd en Jæger, som bortgav
 Sin højre Haand!

Gud — Djævel.

Det forekom mig alt saa ligegyldigt:
 Om man var Uiv, om man var Lam,
 En Lede jeg ved Mennesket fornarn,
 Hver Gang der spurgtes: skyldigt? — ikke skyldigt?

Der er ej Gud, der er ej Djævel til.
 Men der er tidt en Himmeriges Lyst
 Og tidt et Helved i vort Bryst ...
 Der er dog altsaa Gud og Djævel til!

I Teltet.

Syg af at tænke sad jeg for mit Telt
 Og saa' ud over Ørknens vide Felt
 Op i den ubevægelige, stille,
 Dødstavse Luft — til det blev ganske silde.

Og et for et steg Stjernesøjne frem
 Og saa' medlidende ned til det Hjem,
 Jeg kaldte mit — jeg Lus i Lammeskindet —
 Atomet — og dog i sit „Jeg“ forblindet.

Og uudholdelig blev Tanken mig:
 Det er bestandig Dig — og atter Dig —

Og hvorfor Dig? Da nærmed sig en fremmed
Og hilste; og jeg bød ham Gæstehjemmet.

I Natten sad vi dér. Han saa' mig lide,
Han forsked ej om Grunden til min Kvide,
Men sagde langsomt: Ven! dér er et Bud:
Udholde maa vi --- det maa ogsaa Gud! ...

Og som fra Bunden af en Brønd jeg stirred
Igennem Natten op, dér hvor den dirred
Af anstrengt Viljes Kraft, den stakkels Stjerne —
Som holder ud hist i det fjerne fjerne!

Hvad den fremmede sagde.

„Du har ej røbet mig din Kærlighed;
Men, hvad jeg først formoded, nu jeg véd!

Jeg svarer Dig:

Hvem har vel redet ud det fine Spind,
Som hedder Kvindens Sjæl? Har Du? — har nogen?

Og hvem har i det hele løst den Gaade,
Som hedder Kærlighed — har Mand? — har Kvinde?

Jeg siger Dig:

Profeten var en Mand, guddoms-begavet,
Saa klar som Dagens Lys, saa dyb som Havet;

Mild som den Vaarvind, der i Dalen blæser,
Vild som den Tiger, der bag Klippen hvæser;

Standhaftig, modig, dertil om og blød
Som nogen Kvinde med sit Barn paa Skød.

Han var en Mand! — ej let skal nogen finde
Blandt Mænd hans Lige — dertil halvt en Kvinde!

Profeten havde sig en Elskerinde:
Den rige, kloge, myadige Kadischa.

Hun var hans Tankes Segl, hans Klinges Fæste,
Kan hændes ibland; Kvindekøn den bedste.

Men som han modnedes, og dog var ung,
Og fandt sin Livsgang tornefuld og tung,

Og længtes mod en Favn, som bød ham Hvile,
Ly imod Solbrand, Skærm mod Skæbnens Pile,

Tog han til Brud den yndige Aïscha!

Han elsked begge. Mærk Dig dette: begge!

Af Vidnesbyrd kan Samtid forelægge
De hundred — men hvortil vel Vidnesbyrd?

Kadischa og Aïscha kan Du finde
Hos Manden stedse samlet i *én* Kvinde!

Han kan med Magt en Lidenskab betvinge:
Men Længslen laaner Hjertets Sprog sin Vinge.

Og mens han sover, slaar hans Længsel ud
I Drømme-Hymner mod hans unge Brud;

Mod den, der holder ham hans Ungdom vaagen,
Naar træt hans Manddom spørger Regne-Bogen,

Om dette Ciffer stemmer eller ej
Med Planen, som blev lagt for Livets Vej?

Hans Ungdom vil bestandig Syner finde
— Oase-Pietter — fra en Klippetinde;

Imens hans Manddom slaar sig helst til Ro
I Lejren, med dens Fæhold, Telt og Bo.

Dér raader hans Kadischa, hun, den bedste,
For Stammens Telte, Hjorder, Mænd og Heste;

Dér sidder myndig hun i fodsid Kjøle,
Rig, klog, erfaren, trofast i sit Sind —

Inens Aischa sprænger paa en Fole
Opkiltret som til Kaps med Ørknens Vind

Igennem Ørknens Sandhavs-Bølger ind! —

Og han vil følge denne frie Flyver,
Om ikke, vej-ræd, for sig selv han lyver!

Han kaster sig i Sadlen, strammer Linen,
Og flyver, som til Buestrengens Hvinen

Den rappe Pil bort over Sandets Bølge,
Did, hvor han véd, Oasen maa sig døige!

Dér hviler hun, Aischa, ud fra Ridtet:
Øjet i Taae, Kindens Hvælv som kridtet,

Barmen i Stormgang, aandeløs, som død —
Dér bøjer han sig dybt mod hendes Skød.

Og se, hun smiler! dunkelt Blikket brænder,
Han trykker mod sin Mund de smalle Hænder;

Han dykker blussende sit hede Øje
I Barmens Stormgang — i de hvide Høje.

Og kysser denne jomfrurunde Barm,
Og slynger om det slanke Liv sin Arm.
Da er det, som hans Sjæl faar Ungdomsvinger —
Og rundt omkring Oasens Kilder springer!

Dér er hans Mekka, dér hans Kaaba rejses;
Halvmaane-Fanen paa hans Tempel hejses,

Og Moslims Væld, i delte Verdens-Veje.
Udstømmer fra Aischas Brudeleje!

Men i hans Telt-Bo sidder Fru Kadischa,
Rig, myndig, klog — og deler med Aischa" .....